

Avond Zuid-Hollandse studieclubs focust op betrouwbaarheid fokwaarden

Origineel versus omgerekend

De een kiest bij het gebruik van importstieren voor originele fokwaarden uit het land van herkomst, de ander maakt het liefst gebruik van naar nvi omgerekende cijfers. Maar welke cijfers zijn het meest betrouwbaar? Een eenduidig antwoord kwam er niet op een Zuid-Hollandse thema-avond.

tekst Inge van Drie

Het kan een dilemma zijn voor wie importstieren gebruikt: selecteer je stieren op basis van fokwaarden uit het land van herkomst of gebruik je de naar nvi omgerekende cijfers? De Federatie Veeteeltstudieclubs Zuid-Hollandse wijdde een thema-avond aan het onderwerp.

De aftrap in Waarder was voor Gerben de Jong, hoofd Animal Evaluation Unit bij CRV, het team dat voor de stichting GES de fokwaardeschatting in Nederland en Vlaanderen uitvoert. Hij brak een lans voor het gebruik van naar nvi omgerekende cijfers. 'Het vergelijken van stieren op basis van cijfers uit verschillende landen is onmogelijk. De Amerikaanse stier O-Style scoort 1666 ponden voor melk, de Deense Oscar heeft een relatieve fokwaarde van 115. Hoe weet je nu welke stier de meeste melk vererft?', zo gaf De Jong een voorbeeld. 'Dankzij de omgerekende cijfers weten we dat O-Style 1677 kg melk vererft en Oscar 975. Op één basis vergelijken is ideaal. Het is gemakkelijk voor veehouders en het is een eerlijke manier om stieren te vergelijken.'

Daar wilde Walter Liebrechts, mede-eigenaar van Koole & Liebrechts en voorzitter van de Vereniging van Sperma-importeurs (VSI), wel een aantal kanttekeningen bij plaatsen. 'Gemiddeld kloppen de cijfers aardig, maar de toppers wor-

Gerben de Jong:
'Meest veilig om
genoomstieren te
zien als veredelde
proefstieren'

den afgevlakt en die verkopen we nu juist het liefst. Door indexen uit het land van herkomst te gebruiken kun je goed zien hoe stieren in eigen land presteren. Het echte meten doe je later als er Nederlandse en Vlaamse dochters aan de melk zijn.'

Houdbaarheid Interbull

Bij het omrekenen van fokwaarden speelt Interbull een belangrijke rol. Liebrechts trok openlijk de houdbaarheidsdatum van het Zweedse reken centrum in twijfel. 'Ik denk dat Interbull over tien jaar niet meer bestaat. Of er komt dan een Europese fokwaarde, of er blijven, net als bij de var-

Walter Liebrechts:
'Ik denk dat
Interbull over tien
jaar niet meer
bestaat'

kens en de kippen, wereldwijd een paar ki's over die hun eigen fokwaarden berekenen. Als veehouder moet je opletten dat het daar niet naartoe gaat; dan is er nog maar weinig te kiezen.'

De fokkerijspecialist Edwin Boogaard van Ingenieursbureau Heemskerk, dat stieren vermarkt van ki-organisatie ABS, hamerde op het onderwerp betrouwbaarheid. 'Wij gebruiken de originele fokwaarden uit het land van herkomst. Die zijn het meest zuiver en hebben de hoogste betrouwbaarheid.' Boogaard nam de stier Morningview Levi als voorbeeld. 'Van hem zijn 156 dochters aan de

melk, maar hij scoort voor nvi maar 64 procent betrouwbaarheid. Dat is net zo hoog als een genoomstier. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.'

De Jong haakte er graag even op in. 'Een hoge betrouwbaarheid in een ander land zegt niet alles. Het land kan bijvoorbeeld een ander klimaat hebben of een ander systeem van melkveehouderij.'

Carrosserie en aanleg

Boogaard adviseerde veehouders te kiezen voor betrouwbare stieren. 'Kies voor uniformiteit. Stieren met 99 procent betrouwbaarheid geven het beste beeld.' Liebrechts sneed het onderwerp genomische selection aan. 'Vooral ki-organisaties moeten genomische selection inzetten, veehouders moeten voor betrouwbare stieren kiezen. Zij moeten anders denken dan ki's; een boer kan zich niet te veel fouten permitteren. Met genomische selection is er kans op die ene topkoe, maar een veehouder wil juist flopkoeien vermijden.'

De Jong voegde daaraan toe: 'Genomische selection maakt fokprogramma's meer efficiënt, maar voor veehouders is het het meest veilig om genoomstieren te beschouwen als veredelde proefstieren.' Melkveehouder Jaap Jacobi uit Garijp toonde zich geen fan van genomische selection. 'Daar schiet je niet zoveel mee op.' Hoe selecteert hij stieren? 'Ik kijk vooral naar de opbouw van fokwaarden: is het een melk- of een gehalttestier? De echte hoogte van de fokwaarde zegt me niet zoveel. Ik zoek naar een balans tussen carrosserie en aanleg. Een diepe koefamilie zonder grijze muizen in de stamboom vind ik belangrijker dan de cijfers van een stier.' |